No. 69. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

DONDERDAG 8 JUNIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Junij.

De *Moniteur Algérien* van den 30sten, deelt weder eenige niet onbelangrijke tijdingen nopens de krijgsgebeurtenissen mede. Het kamp van El-Esnam zou den naam van stad Orleans bekomen. De gouverneur-generaal had El-Esnam den 26sten verlaten om *Ben-Missa* te vervolgen. — De jongste brievenmaal uit Oran had de tijding aangebragt dat de stam der Hachem-Garabas, die zich verstrooid had nadat de hertog *van Aumale* de Smalah van *Abd-el-Kader* had buit gemaakt, door den generaal *Lamoricière* weder verzameld was en gereconstitueerd werd in de vlakte van Eghris. Ongelukkigerwijs was de algemeene vreugd over den gunstigen staat van zaken eensklaps door eene treurige tijding gestoord geworden. Op den terugtogt naar Oran, toen de troepen over een gedeelte van het grondgebied der Flitas trokken, had er een klein achterhoedegevecht plaats bij de afdeeling die tot dekking strekte van den aanzienlijken op de Hachem-Garabar behaalden buit. De generaal *Mustapha* die aldaar kommandeerde, liet zich zelf te midden van een dertigtal zijner donairs in een vuurgevecht in, doch werd eensklaps door een kogel in de borst getroffen, zoodat hij van het paard stortte en weinige oogenblikken daarna overleed. Zijn val veroorzaakte schrik en verwarring onder de geheele kolonne, zonder dat er een ernstig gevecht plaats hadt — De generaal *Mustapha* was 80 jaren oud, had sedert 1836 onder de fransche vanen gestreden en steeds met veel dapperheid de hulptroepen: de Donairs en Smelas, aangevoerd.

Volgens het verhaal van reizigers te Marseille aangekomen, zou de generaal *Mustapha* door zijne eigene troepen zijn omgekomen, en zou de gouverneur-generaal *Bugeaud* een onderzoek naar het voorgevallene hebben ingesteld. Men voegde daarbij dat men te Algiers de zekerheid bekomen had, dat het hoofd der muzelmansche godsdienst te Algiers, de groot-muphti, in geheime verstandhouding met *Abd-el-Kader* stond en dat deze personaadje naar Frankrijk werd gevoerd om er hem in verzekerde bewaring te houden.

Bijna te gelijkertijd dat het bovenstaande voorviel, had de generaal *Changarnier* aan de oostzijde van den Onarenseris een groot voordeel op de Kabijlen behaald, waarvan het resultaat was 2000 gevangenen en den buit van 3000 stuks vee. Ook dit gevecht heeft echter de Franschen een gevoelig verlies gekost, door het sneuvelen van den kolonel *Illens*, van het 58ste regiment.

— In langen tijd had men niets van de beruchte *Marie Cappelle*, weduwe *Lafarge*, gehoord. Men schrijft thans wederom eenige bijzonderheden nopens hare leefwijs in de gevangenis. Men heeft haar, wegens den zwakken staat harer gezondheid, niet genoodzaakt de kleederen der gevangenen aan te trekken en de gewone werkzaamheden te verrigten. Zij protesteert steeds tegen het geslagen vonnis, en blijft hare onschuld beweren. In de godsdienst tracht zij de kracht te erlangen, om het leven te verduren. Zij heeft een gebed opgesteld, waarin zij de hulp des Hemels inroept, tot leniging harer smarten, en waarin zij bidt dat hare onschuld eens aan den dag moge komen.

— De jongste tijdingen uit Madrid gaan tot den 29sten. De hoofdstad bleef rustig, maar men was er zeer bezorgd voor het behoud der rust in de provincien, bepaaldelijk in Katalonie, Andalusie en Gallicie. Bij gerucht sprak men het van daarstellen van een legerkamp niet verre van Saragossa, waartoe een aantal troepen van de bezetting der hoofdstad derwaarts zouden trekken; niets stelligs was daarvan echter bekend. — De generaal *San Miguel*, die te St. Sebastiaan kommandeert, is ijlings naar Madrid ontboden. — Aangaande de beweging te Malaga heeft men niets naders vernomen.

— Ter beurze van heden (5 Junij) waren genoteerd: 5 pCt. 120,70; 3 pCt. 81,35; Nap. r. 105,50; Spanje 28¼; Rom. L. 104½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Junij.

H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert*, benevens Hoogstderzelver dochters, zijn naar Kamenz in Silezie vertrokken.

— Naar men verneemt, is het sedert kort aangevangen geregtelijk onderzoek tegen onderscheidene studenten, wegens het deel nemen aan ongeoorloofde genootschappen, op hooger hand geschorst, en zullen deze deswege met een kamerarrest van eenige dagen, hun door hunne gewone regters, de akademische senaten op te leggen, gestraft worden. Eveneens, verneemt men, is besloten, om de jongelieden deze strafbare handeling, bij eene aanstelling in het vervolg, niet meer, zoo als vroeger, aan te rekenen. Deze tijding heeft algemeen een zeer goeden indruk te weeg gebragt.

Nog verneemt men, dat onze regering dezer dagen een harer ambtenaren, den heer *Grube*, benoemd heeft tot Pruissisch consul-generaal in China, met den last, om zich derwaarts te begeven en te onderzoeken, of met dat rijk ook gunstige handelsbetrekkingen voor Pruissen aan te knoopen zijn. Reeds is deze te Berlijn, om van zijne regering nog nadere instructien deswege te ontvangen en alsdan dadelijk op reis te gaan.

— De Oostenrijksche gezant en voorzitter der Duitsche bonds-vergadering, graaf *von Münch Bellinghausen*, is den 1sten dezer uit Weenen te Frankfurt aangekomen. Men verwachtte dat de bondsvergadering zich thans eerlang met eenige gewigtige aangelegenheden, onder andere ook met de zaak der drukpers zou bezig houden. Volgens loopende geruchten, zou echter de aanwezigheid van den heer *von Münch Bellinghausen* slechts van korten duur wezen, en hij weldra naar Weenen terugkeeren om aldaar eene hoogere betrekking te aanvaarden. Men voegt er bij, dat die staatsman te Frankfurt waarschijnlijk door den graaf *von Senfft Pilsach* zal vervangen worden.

— De raad der stad Hamburg is door de burgerij gemagtigd geworden, om aan de onderneming van den aanleg eens ijzeren spoorwegs tusschen die stad en Berlijn, langs den regter oever der Elbe, deel te nemen voor een bedrag van anderhalf millioen Pruissische daalders, en om de daarvoor benoodigde gelden tegen eene rente van 4 ten honderd op te nemen.

— Naar men uit Oostenrijk verneemt, wordt de bouw aan de ijzeren spoorwegen aldaar met grooten ijver voortgezet en zal met het jaar 1844 de geheele linie van Triest naar Dresden voor het publiek opengesteld kunnen worden. Men zal alzoo na verloop van 3 jaren tijds, van Triest naar Stettin in 6 dagen kunnen overgebragt worden.

— Volgens berigten uit Bessarabie, is het in de laatste maanden, tusschen de Circassiers en de Russische troepen aan den Kaukasus herhaalde malen tot een treffen gekomen, waarin de eersten altijd aanvallers waren, doch geene beslissende zege konden erlangen. Aan de zijde der Russen waren over het algemeen de meeste dooden gevallen.

— De regtstreeksche berigten uit Konstantinopel loopen mede tot den 17. Dezelve houden weinig gewigtigs in. De voormalige Ottomannische gezant bij het Fransche hof, *Reschid*-Pacha, was tot stadhouder van Adrianopel benoemd geworden. De gezondheidstoestand der hoofdstad en omstreken liet niets te wenschen over. De berigten uit Egypte en Syrie hieromtrent waren niet geruststellende.

— Uit Alexandrie zijn tijdingen tot 6 Mei. Daarin wordt gemeld, dat de geestvermogens van *Mehemed* Alie zeer begonnen te verzwakken, zoodat men hem dikwerf geheel ongerijmde dingen hoorde beweren, en beloften doen, welke hij volstrekt buiten staat was te houden. *Ibrahim*-Pacha was van zijne jongste ziekte hersteld.

— De regering legt zich met allen ijver toe op de verbetering van de finantiën, van den landbouw en van den koophandel. Verscheidene wetten zijn ten dien einde uitgevaardigd. Bij eene wordt eene belasting op den invoer van koren gelegd, eene andere wet

heeft betrekking op het ontginnen van onbebouwde landen. Reeds zijn er bezuinigingen ingevoerd en daarmede wordt voortgegaan. In 1833 bedroegen de inkomsten van den Staat 7,474,056 dr. en in 1842 14,421,236, dus eene belangrijke vermeerdering. De uitgaven in 1837 bedroegen 16,593,000 en in 1842 13,451,755 dr. Door de kortelings ingevoerde reductien bij het leger heeft men jaarlijks bezuinigd 1,020,000 dr. en men gaat daarmede nog voort. In Londen erkent men dan ook de reeds door ons bestuur genomene maatregelen; en men heeft van daar gunstige depêches ontvangen.

ENGELAND.

LONDEN, den 3den Junij.

Naardien, bij den tegenwoordigen toestand van Ierland, vooreerst aan geen bezoek der Koningin aldaar te denken valt, zal H. M. vermoedelijk, in den loop van dezen zomer, de voornaamste steden langs de kust, onder anderen Portsmouth, bezoeken.

— Naar sommigen beweren, zou *O'Connell* met de thans zoo hevige door hem bewerkte opwinding geen ander doel hebben, dan wederwat meer fondsen van de bevolking in te zamelen, en zou hij, als dat oogmerk bereikt zal wezen, zijne bewegingen andermaal tot het uitspreken van eenige vijandige redevoeringen in het Lagerhuis bepalen.

Het vermeerdert nogtans de ongerustheid wegens de Iersche aangelegenheden, dat de vele soldaten, die van daar geboortig zijn en thans met hunne regementen te Dublin en in de nabijheid dier stad liggen, zich voor de zaak der herroeping hebben verklaard, en zulks door het bijdragen van gelden aan het bekende fonds hebben doen blijken. De hoofden der ontevredenen beroemen zich hierin, en laten niet na te doen opmerken, dat een zeer aanzienlijk gedeelte van 's rijks landmagt uit Ieren bestaat.

— De brieven uit Lissabon behelzen geen belangrijk nieuws Alleen wilde men aldaar weten, dat de Portugesche minister te Londen, baron *Moncorvo*, geheime instructien had, om tot de jongste voorstellen van lord *Aberdeen*, ten opzigte der onderhandelingen over het tarief, toe te treden, bijaldien, na verloop van eenige maanden, het Engelsch bewind zich niet geneigd betoonde, die onderhandelingen op een veranderden grondslag te hernieuwen.

— In eene der jongste vergaderingen van de Unie-verbrekers, welke door *O'Connell* is bijgewoond, werd hem de naam van lord geschonken. Hij antwoordde: »Ik ben geen lord." Men hernam: »Dan kunt gij het worden." De volksleider trok hiervan partij tot den volgenden uitval: »Neen, ik hoop dat nimmer te worden; ik draag een naam, dien ik met geen lord in het land zou willen ruilen, en zij bewijzen mij geene eer, die gelooven, dat ik dien naam met eenigen anderen zou willen verwisselen! (*Toejuichingen.*) Het is dus eene trotschheid mijnerzijds; maar indien iemand ter wereld trotsch mag zijn, dan ben ik het. Het volk is gereed en begeerig zijnen pligt te vervullen; het draagt en verdraagt; het wacht geduldig de gelegenheid af, onder alle beleedigingen en terging; maar het moet de hoop koesteren van de zege. (*Toejuichingen.*) Wat zag ik nabij Cashel? Eene bevolking met eene physieke kracht, welke, in de handen van *Napoleon* geplaatst, hem in staat zou gesteld hebben geheel Europa te veroveren. (*Luid gejuich.*) Hij trok van Boulogne naar het hart van Hongarije op met eene kleinere magt, dan mij gisteren omgaf; en toen had hij nog niet eens eene achterhoede ter zijner beschikking, gelijk die, welke ik op mijnen weg naar Nenagh zag. Ik beschouw die physieke kracht niet als een zwaard, om daarmede in te houwen, maar als een schild, ter bescherming van deze plaats, zeg ik aan *Peel* en *Wellington*, en al de Britsche staatslieden te gader, dat zij nimmer zoo onzinnig moeten zijn, om diegenen aan te randen, die door zulk een schild beschut worden." (*Toejuichingen.*) Op soortgelijke wijze ging *O'Connell* voort; hij betoogde o. a., dat *John Bull* maar schrik moest worden aangejaagd, wanneer het een zeer handelbaar persoon was; dat eene bedreiging van Rusland, van Oostenrijk, ja van Pruissen hem beangst maakte; dat het nu aan Ierland stond zich te doen gelden; dat er geene regtvaardigheid van de zijde van Engeland voor de acht of negen millioenen Ieren te hopen was, die toch zoo veel voor de grootheid van Engeland hadden gedaan; dat het tijd wordt, dat hetzelve zijn eigen Parlement herneme, 't welk het op een noodlottigen dag ontnomen is; dat, indien onverhoopt een burgeroorlog in Ierland mogt ontstaan, die oorlog zoo vreesselijk, zoo bloedig, zoo verwoestend zou zijn, dat zelfs de overwinnaars, wie die zijn mogten, maar al te zeer hunnen beklagelijken triomf zouden hebben te betreuren.

— Heden stonden de 3 pCt. gec. 92¾; dito gereed 93⅛; Nederl. 2½ pCt. 54 drie achtste; Spanje 20.

BELGIE.

BRUSSEL, den 6den Junij.

De koning en koningin zullen eerstdaags het belgische gedeelte van de provincie Luxemburg voor de eerste maal sedert hunne komst ten troon, op eene officiele wijze bezoeken, waarvan de staatkundige omstandigheden hen tot heden weêrhouden hadden. De minister van binnenlandsche zaken heeft de burgemeesters van het gewest aangeschreven dat het 's Konings begeerte was dat nergens feesten worden gegeven of kosten gedaan.

— Volgens de officiële opgave, bedroeg de bevolking van Belgie, op den 31sten December 1841, 4,117,602 zielen. Gedurende dat jaar zijn er 142,660 kinderen geboren, hebben er 102,611 sterfgevallen plaats gehad, zijn er 28,963 huwelijken gesloten en 22 ontbonden geworden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Junij.

In de vergadering van de ridderschap in deze provincie, is den 1 dezer, in plaats van het overleden lid jhr. *J. F. de Kuyper*, verkozen tot lid der staten van dit gewest, jhr. *J. F. Ridder de van der Schueren*; terwijl herkozen zijn, jhr. mr. *J. Bowier*, jhr. *A. Martini van Geffen*, jhr. mr. *M. A. J. van der Beke Pasteel*. Voor de stad 's Hertogenbosch is herkozen het aftredend lid *G. van Beverwijk*. Voor de stad Grave, *H. F. Keijenberg* in plaats van *J. Lindsen*, overleden. Deze keus is door het lot tegen mr. *W. A. H. van Tulenhout* beslist. Voor de stad Breda is herkozen het aftredend lid, *P. L. Faes*. Voor de stad Geertruidenberg is herkozen het aftredend lid, *H. A. Bijvoet*. Voor de stad Willemstad *J. van Wijngaarden*. Voor het kanton Waalwijk is herkozen het aftredend lid, *P. L. van Heijst*; te Sleenwijk *H. E. Verschoor*.

— Een onzer geachte bladen schrijft uit 's Hage het volgende:

» Het wordt hier door meestal welonderrigte personen als voorbarig aangemerkt, nu reeds met juistheid op te geven, waarin de bij de regering voorgenomen aanzienlijke besparingen, met name bij het departement van oorlog zouden bestaan, naardien, gelijk zij meenen te weten, drie verschillende plannen deswege aan Z. M. zouden zijn voorgesteld.

— Men verzekert, dat aan de tweede kamer der Staten-Generaal zal worden aangeboden eene voordragt tot uitgifte van schatkistbiljetten, ten beloope van ruim negen millioen guldens, op den voet, zoo als die uitgifte is geregeld bij de wet van December 1840.

— Men verneemt dat, ten gevolge eener aanschrijving van het departement van oorlog, al de militiens der ligting van 1841, die zich nog onder de wapenen bevinden, met onbepaald verlof naar huis zullen worden gezonden.

— Eerstdaags wordt, uit Lissabon, op Hoogstderzelver doorreis naar Munchen, alhier te lande verwacht H. M. de Keizerin-Douairière van Brazilië en gevolg. H. M. zal *incognito*, onder den naam van gravin *de Mindello*, reizen.

— Te Vlissingen is den 3den dezer na eene kortstondige ongesteldheid in den ouderdom van 84 jaren overleden, de luitenant-admiraal *O. W. Gobius*, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, directeur en kommandant der marine in het hoofddepartement van de Schelde.

« Zeldzaam – dus schrijft men uit Vlissingen – bragt het afsterven van een waardig en nuttig mensch dieper' indruk te weeg; nimmer werd het verlies eens braven mans in deze stad meer algemeen gevoeld, dan nu die eerbiedwaardige en te regt beminde grijsaard, den laatsten tol aan de natuur betaalde. Nooit liet hij een ongelukkige ongehoord van zich gaan, en waar zijne werkdadige menschenliefde zijne magt overtrof, daar schonk hij bemoediging en troost. Iedere nuttige inrigting vond bij hem ondersteuning en krachtdadige bescherming, iedere goede daad erkentelijkheid en aanmoediging; zachtaardig, innemend en goedhartig, ... alles wat hem omringde ... in de noodlottige jaren 1830, 1831 en 1832 voor de rust en het geluk dezer stad deed, de onvermoeide pogingen die hij later voor het herstel harer welvaart, of het afweren van maatregelen, wier gevolgen het ongeluk der stad zoude hebben voltooid, bezorgde, kan elk regtgeaard Vlissingsch burger nooit dan met de innigste dankbaarheid erkennen; ééne stem, een gevoel smelt zich dan ook te zamen, om de nagedachtenis van den grijzen vlootvoogd, van den edelen menschenvriend te zegenen, en op de grafzerk van hem, die den Koning en het vaderland met onverbrekelijke trouw diende, die voor zijne onderhoorigen een vriend en verdediger was, die het geluk zijner medeburgers als zijn eigen geluk waardeerde en betrachtte, mag dan ook te regt geschreven worden: Ieder Vlissingsch burger verloor een beschermer, ieder ongelukkige een vader, ieder eerlijk man een vriend!

— Men schrijft uit Werkendam van den 5den dezer:

» Er heeft heden nacht, omstreeks 2½ ure een geweldig onweder, verzeld van zware slagregen, boven deze gemeente gewoed, zoodat even na den eersten slag in de naburige werken, de buurt genaamd de Schans, de bliksem in een huis is geslagen, bewoond door den landbouwer *K. Ippel*. Deze is echter door behulp van de nabijwonende buren, van ladders en het afbreken van het dak behouden gebleven; zoodat alleen de nok van het huis geheel is afgebrand. Ook is de brandspuit reeds in aantogt geweest om de vlam te keer te gaan. De stelling was voor *f* 1500 geassureerd.

— Uit Utrecht schrijft men:

» In onze vorige hebben wij verslag gegeven van het vallen van een

meteoorsteen den 2den dezer, des avonds om 8 ure, in de gemeente Blaauwkapel, thans vernemen wij, dat omtrent denzelfden tijd buiten de Waard, achter het Lovehoutje, nabij den Gageldijk, een dergelijke luchtsteen, onder een geweldigen slag, is neder gevallen. De landman *Johannes Verweij*, die zich op zijn land bevond, heeft dezen steen zien vallen en medegenomen.

— Uit 's Hage schrijft men:

» De toevloed van ingezetenen en vreemdelingen naar ons Badhuis, is dit jaar op de twee Pinksterdagen, weder alleraanzienlijkst geweest, waartoe het schoone weder en de fraaije muzijk van het regement Jagers (hetwelk men verneemt, dat weder den geheelen Zomer des Zondags avonds zich aldaar zal doen hooren), zeer veel hebben toegebragt. De *Table d'Hôte* vereenigde mede op Maandag ver over de honderd personen, terwijl men met genoegen heeft opgemerkt, dat de bedienden aan het Badhuis dit jaar eene zindelijke en gelijksoortige zomerkleeding dragen, en dat de bediening, vooral op het terras aan Zee, zeer veel gewonnen heeft, bij de dit jaar door het stedelijk bestuur aangebragte verbeteringen aan het gebouw, het daarstellen namelijk van twee trappen en ingangen naar het onderhuis, aan elke zijde van het hoofdgebouw, alwaar thans de bufetten met ververschingen gesteld zijn, en waardoor men uit de *offices* de geheele bediening op het terras met de meeste orde en spoed kan verrigten, zonder de bezoekers in de gangen of op de trappen in het minste te hinderen. De Diligence en Omnibusdienst op Scheveningen en het Badhuis zijn mede thans in volle werking, hetgeen op het einde dezer week, bij gunstig weder, mede het geval met de Zeebaden zijn zal.

— In de zitting van het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland, van gisteren, is aangevangen de behandeling der zaak van *J. C. van Stenis*, beschuldigd van *vergiftiging*. Ruim zestig getuigen zullen in deze zaak gehoord worden. Het openbaar ministerie wordt vertegenwoordigd door den advocaat-Generaal Mr. *Piepers*. Als verdediger van den beschuldigde treedt op Mr. *L. Metman*.

— Uit Groningen schrijft men van den 2 dezer:

» Heden morgen werd de Hoogeschool hier ter Stede door een' zwaren en onverwachten slag getroffen. Immers, na eene hevige ziekte van maar zeer weinige dagen, werd de Heer *Johannes Lenting, Hoogleeraar in de Faculteit der Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren*, door den dood eensklaps uit de armen der zijnen gerukt. Omtrent den levensloop des ontslapenen zij hier kortelijk in herinnering gebragt, dat hij ten jare 1799 te *Arnhem* in Gelderland geboren werd, en, na aldaar de lagere en Latijnsche scholen bezocht te hebben, te *Harderwijck* en daarna te *Utrecht* in de Letteren, en tevens een' tijd lang in de Godgeleerdheid studeerde. Hij werd bij het einde zijner akademische loopbaan eerst, gedurende bijkans twee jaren, Rector aan de Latijnsche school te *Kuilenburg* en vervolgens, gedurende schier een vier en twintigtal jaren, aan die te *Zutphen*. Van de laatstgemelde plaats werd hij vóór ruim drie jaren tot Hoogleeraar aan de Groningsche Hoogeschool beroepen, waar hij vroeger reeds door den Akademischen Senaat met het Doctoraat in de Wijsbegeerte en Letteren eershalve (*honoris causa*) begiftigd was geworden; gelijk hij ook zoo (om dit in het voorbijgaan te zeggen) Correspondent was van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut en Lid van meer andere Genootschappen.

De Maatschappij verliest in den wakkeren *Lenting* een' nuttig burger, de Hoogeschool een' Hoogleeraar, die haar tot sieraad verstrekte en door velerlei kundigheden in het vak, waarin hij bepaaldelijk onderwijs gaf, de Grieksche en Latijnsche Letterkunde namelijk, grootelijks uitmuntte.

Vervolg van de Indeeling en Emplacement-Staat van het Nederlandsche leger, zie onze vorige Courant.

KAVALERIE.

1ste Brigade: kolonel Baron *van Gagern*, hoofdkwartier te Haarlem; 1 regim. zware dragonders, kol.-komm. *Storm de Grave*, luit.-kol. *van Olden*; 1 en 2 escadron, majoor *Bergers*, 3 en 4 esc., majoor Baron *van Voorst tot Voorst*, allen te 's Hage; 2 reg. zware dragonders, kol.-komm. *Mascheck*, luit.-kol. *Habets*, te Haarlem, 1 en 2 esc., majoor *Dubois* te Amsterdam, 3 en 4 esc. majoor *Mathijs*, te Haarlem; 1 reg. lanciers, kol.-komm. *Gantois*, luit.-kol. *van Toll*, 1 en 2 esc., majoor *Werner*, 3 en 4 esc., majoor Baron *Snouckaert van Schauburg*, allen te Leiden, met detachementen te Arnhem en Eede.

2de Brigade: gener.-majoor Graaf *Dumonceau*, hoofdkw. te 's Bosch; 3 regim. ligte dragonders, luit.-kol. komm. *van der Sleyden*, luit.-kol. *Nepvue*, te Deventer; 1 en 2 esc., majoor *Zehelein*, te Zutphen en Deventer, 3 en 4 esc., majoor *Verheijen*, te Deventer; 4 regim. ligte dragonders, luit.-kol. komm. (ad interim) *van Wiebeking*, luit.-kol. ***, 1 en 2 esc., majoor *van Utenhoven*, allen te 's Bosch; 3 en 4 esc., majoor *van Merlen*, te Tilburg; 2 regim. lanciers, kol.-kom. *de Bellefroid*, luit.-kol. ***, 1 en 2 escad., Baron *van Heerdt*, allen te Maastricht; 3 en 4 esc., majoor *van Akerlaken*, te Roermond en Venlo.

ARTILLERIE.

Kommandant van het personeel, generaal-majoor *Falter*, te 's Hage. 1 regim., kolonel *Steenbergen*, te Maastricht, luit.-kol. *Dinaux*, te Nijmegen; 1, 2, 3, 4 en 7 komp. te Nijmegen, waarvan een detachement te Naarden, majoor *van Rijneveld*; 5, 6, 12, 13 en 14 komp. te Maastricht, majoor *van Roozendael*; 8 en 9 komp. te Grave, majoor *Frankamp*; 10 en 11 komp. te Venlo, majoor *Sommerton*. — 2 Regim. artillerie, kol. *Heijdenreich*, te Bergen op Zoom, luit.-kol. *van Rappard*; te Gorinchem; 1, 2, 3, 4 en 5 kom. te Breda, met detachem. te Geertruidenberg en Willemstad, majoor *van der Beek* en *Engelberts*; 6, 7 en 8 komp., met een detachement te Heusden, majoor *van Deventer*; 9, 10, 11 en 12 komp. te Bergen-op-Zoom, majoor *de Groot*; 13 en 14 komp. te Gorinchem, met een detachement te Woudrichem en Loevestein, majoor *Beekman*, 3 regim., kol. *Meijl*, te Vlissingen, luit.-kolonel *Beijerman*, te Delft: 1 en 2 komp. te Dordrecht, majoor *Bentink*; 3, 4, 10 en 11 komp. te Vlissingen, met detachementen te Bath en Breskens, majoor *Daniels van Wijkhuise*; 7 komp. te Neuze en Ellewoutsdijk; 8 en 9 komp. aan den Helder, majoor *Nieuwkuyk*; 5, 6, 12 en 13 komp. en 1 en 2 komp. transporttrein te Delft, met een detachement te 's Hage, majoor *den Beer Poortugael*; regiment rijdende artillerie, luit.-kol. *Kuypers* en majoor *Delecourt*, te Amersfoort; 1 en 2 komp. te 's Hage; 3, 4, 5, 6 en 7 komp. te Amersfoort, majoors *Delecourt* en Jonkheer *Singendonck*. — Korps Pontonniers, luit.-kol. *Knoote*, te Zutphen; komp. werklieden, kapitein *Jooss*, te Delft.

Bataillon Mineurs en Sappeurs, luit.-kol. *Wittenborg*, te Arnhem.

DE JONGSTE BERIGTEN UIT INDIE.

(*De slag in Sind en Pendschab*).

Het is thans juist dertien jaren geleden sedert *Burnes* voor de eerste maal van Bombay door de monden van den Indus drong, de rivier opvoer en de Amirs geschenken en heilwenschen van de engelsche regering overbragt. Hij werd, gelijk uit zijne verhalen duidelijk blijkt, met groot mistrouwen ontvangen, en zag men zijne komst als de voorlooper van engelsche troepen en de inbezitneming van het land aan. Dat de Amirs zich in dit vermoeden niet bedrogen, is thans bewezen; zij hebben zich na hunne op den 17den Februarij jl. geledene neêrlaag gezamenlijk als gevangen aan de Engelschen overgegeven. De engelsche bladen laten zich op een bijna spotachtigen toon in fraaije en deugdzame gezegden over de onregtmatige handeling jegens de Amirs uit, doch vinden het resultaat, het bezit van het land, eene voortreffelijke zaak. Zoo leest men in de *Indian News* van 8 April: » Wij herhalen het, wij hebben volstrekt geen zedelijk regt om de Amirs te dwingen, maar komen er zelfs voor uit, dat wij, moreel beschouwd, bij de geheele handelwijs ons aan roof en moord hebben schuldig gemaakt; maar levert de loopbaan van iedere veroverde natie wel iets anders op? Hadden wij deze ééne misdaad nagelaten, zoo zouden wij de goede uitwerking van duizend andere hebben te niet gemaakt. Het rijk dat ons zoo veel bloed kostte is thans in zekere mate geconsolideerd; de langdurige stille haat der Amirs is met geweld onderdrukt, en het lot, dat iedere zwakke natie, die zich op den weg eener sterkere bevindt, zich onderwerpen moet, is op nieuw gebleken; het is thans onze taak het volk voor hun lijden schadeloos te stellen." Deze zalvende redenen zou men gemakkelijk nog met vele dergelijke uit andere bladen kunnen vermeerderen, doch er blijkt daaruit steeds dit, dat de beste gevoelens en voornemens, al bestonden zij werkelijk tegen de staatkundige noodzakelijkheid, niets vermogen.

De loop van zaken is eenvoudig deze: Reeds in het jaar 1806 hebben de Engelschen van het dal van den Ganges het land hooger op tot aan den Setledsch in bezit genomen, maar het benedengedeelte dezer rivier en meer nog den loop van den Indus, hadden de aan derzelver oevers wonende volken ontoegankelijk gehouden, en alzoo konden de hooger gelegene provincien, wier voornaamste handelsweg den Setledsch en Indus afliep, weinig voordeelen opleveren, ongerekend nog dat onrustige hoofden uit de geheel of gedeeltelijk onder engelsche heerschappij staande landen, gemakkelijk in de streken van den Indus bescherming en verblijf vonden. Daarom zochten de Engelschen na de overwinning der Pindarris en na den tweeden Mahrattenoorlog, met grooten ijver de vaart op den Indus voor zich te openen, maar de Amirs, door talrijke voorbeelden gewaarschuwd, die hun eindelijk lot hun voorspelden, wezen alle openingen standvastig van de hand. Toen intusschen de oorlog naar Afghanistan besloten was, moest de Beneden-Indus, in weerwil van den tegenstand der Amirs, bezet worden, en dit geschiedde ook werkelijk in den winter van 1838—39. Sedert dien tijd moesten er, bij het voortdurend verblijf der engelsche troepen in het land, telkens wrijvingen en botsingen plaats hebben; maar toen de Engelschen genoodzaakt waren uit Afghanistan af te trekken, hoopten de Amirs nu eindelijk insgelijks van de lastige gasten ontslagen te worden. Deze echter nestelden zich te sterker vast, en behielden de vestingen Sakkar, Bakkar en Nori, die den overgang over den Indus

beneden de vereeniging van de rivier Pendschab met haar, beheerschen, deels om alle mogelijke aanvallen van de Afghanen aan deze zijde te kunnen keeren, deels om den handel en de scheepvaart op den Indus te beschermen. Alhoewel deze stap de achterdocht der Amirs nog meer moest gaande maken, werd dezelve nog sterker toen de Engelschen eene smalle strook lands langs de rivier in eigendom van de Amirs verlangden. Wel schijnt de bedoeling daarbij slechts geweest te zijn om een lijnpad langs de rivier te herstellen en te onderhouden; maar daar het vruchtbare gedeelte des lands in 't algemeen slechts langs de rivier ligt en nergens zeer breed is, mogten de Amirs wel bevreesd zijn dat dit slechts een eerste stap was om alles van hen te eischen. Zij vermanden zich ten laatste om de wapens te grijpen, en bezweken, gelijk te verwachten was, voor het overwigt der europesche krijgskunst, na een hardnekkig gevecht van verscheidene uren.

Het is niet onwaarschijnlijk dat de voor de Engelschen ongelukkige afloop van den veldtogt in Afghanistan, den Amirs en hunnen vasallen den moed gaven om de vaan van den Islam tegen hunne onderdrukkers op te steken; dat *Akbbar*-khan na den aftogt der Engelschen, zegevierend te Cabul was binnengetrokken, dat hij zijne tegenstanders, waarmede zich de Kissilbasch te Cabul vereenigd hadden, had overwonnen, en nu openlijk verkondigde, dat hij de vaan van den profeet zou planten om de provincie Peschawer weder op de ongeloovige Sikhs te veroveren, was langs den geheelen Indus in het begin van Januarij reeds bekend, en bleef dus niet zonder invloed op de besluiten der Amirs. Ook heerschte aan het hof van den Maharadscha *Schir Singh* te Lahor blijkbare bezorgdheid desaangaande, gelijk uit de herhaalde bevelen aan de kommandanten te Peschawer en Dschellalabad blijkt, dat zij overal berigten moesten laten inwinnen om kennis te bekomen van de bedoelingen en plannen der Afghanen. De provincie Peschawer welke tusschen den Indus in het gebergte ligt, is eerst sedert twintig jaren in de magt der Sikhs, maar wordt bijna geheel door Afghanische stammen bewoond, die door *Randschit-Singh* slechts met moeite in toom gehouden worden. Van Peschawer afwaarts aan den regter oever van den Indus, werd het land nog voor vijftien jaren door kleine Afghanische vorsten bezet, welke het gedeeltelijk door Hindoes bewoonde land beheerschten, en hunne militaire magt steeds uit de nabijgelegene Afghanische bergen recruteren. Deze vorsten zijn door *Randschit Singh* deels zeer vernederd, deels geheel verjaagd en door Sikh-gouverneuren vervangen geworden, welke de rooftogten der Afghanen in de vlakte zooveel mogelijk bedwongen. De aftogt der Engelschen uit Afghanistan, welke natuurlijkerwijs als eene schitterende zege van den Islam op de ongeloovigen uitgebazuind werd, moest langs den geheelen loop der rivier van Peschawer af tot Schikarpur toe, de roofzucht der Afghanen weder gaande maken, en den strijd om het bezit der lage landstreek vernieuwen. Deze strijd is van des te meer belang daar in Pendschab zelf op den linker rivieroever, nog omtrent een millioen Mahomedanen wonen, die het juk der ongeloovige Sikhs slechts met grooten weerzin dragen. De vraag is dus eenvoudig: Kan *Schir-Singh* deze uitgebreide grenzen met dezelfde kracht onder zijne heerschappij behouden als *Randschit-Singh* zelf? zijn geheim verdrag met de Engelschen, volgens welk hij zich geheel in derzelver bescherming overgegeven heeft, pleit voor de meening dat hij-zelf zich op eigen kracht niet verlaat; maar tot op dit oogenblik verzetten zich de grooten zijns lands tegen het in dienst nemen van Engelschen, dat is van door Engelschen gekommandeerde indische regimenten.

Op den armen lord *Ellenbourgh* wordt thans niet onduidelijk de schuld geladen, dat hij door zijne dwaze proclamatie de oorzaak is van den vernieuwden kampstrijd in Sind, en reeds wordt in dien geest gesproken, dat een zoo weinig door de regelen van het gezond verstand geleide man, als hij, in geval van eenen aanval der Afghanen op Peschawer, nogmaals britsche troepen over den Indus zou zenden, en op een niet ver verwijderden tijd Engeland andermaal in de roo verijen der mogendheden van centraal Azie zou wikkelen. — Het is thans na den ongelukkigen afloop der expeditie van Afghanistan mode geworden, zich in zalvingsvolle redenen, over het onregtmatige en roofzuchtige van dien krijgstogt uit te laten, en de staatkunde die hem aanraadde, geheel op den achtergrond te plaatsen. Men wilde door dezen togt een welligt vergelegen kwaad keeren en voorkomen, maar thans is dit kwaad door de ongelukkige gevolgen van de aangewende middelen nog dreigender geworden; vele bijzonderheden duiden de strekking aan, dat geheime opruijingen onder de Mahomedanen van Indie met vernieuwden ijver werkzaam zijn, onder de door de vernieling van hun land verbitterde Afghanisten, wordt thans de heilige oorlog tegen de ongeloovigen met vernieuwden ijver gepredikt. De groote vraag, gelijk reeds hier boven aangemerkt is, is thans eenvoudig deze, of de Sikh-staat na den dood van *Randschit-Singh*, nog magtig genoeg zal zijn om de fanatieke belijders van den Moslim te weren. Schiet hij te kort, dan *moet* Engeland tusschen beiden komen en de grenzen van den Indus niet slechts, zooals reeds heeft plaats gehad, in Sind, maar van Schikarpur tot naar Peschawer toe bezetten. Dan zijn millioenen Mahomedanen in Indie een gevaarlijke vijand in het eigen legerkamp. Men herinnere zich slechts hoelang de Indische Moslim's den fanatieken Scied-*Ahmed* Schah, die jaren lang aan het hoofd der Jusufseis den godsdienstoorlog tegen de Sikh's in Peschawer voortzette, met geld, en gedeeltelijk met krijgsvolk ondersteunden. *Randschit-Singh* hield met zijne Sikhs de invallen der Afghanen in Indie tegen, en zoodra de Sikhs daartoe niet meer in staat zijn, moeten de Engelschen zelve die taak op zich nemen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *Junij*) was de fondsnotering; Ned. 2½ pCt. 54¾, 55⅛, 55; dito 5 pCt. 100, ⅞; drie zest., ⅛; Sijndik. 4½ pCt. 95¾, ⅞; dito 3½ pCt. 80½; Handelm. 137¼; O. Indie 5 pCt. 99½, ⅝, ¾; Ardoins 18 dert. zest., 19 een zest., 19; dito Coupon 22¾, dert. zest.; dito 3 pCt. 29¾, ⅝, ⅞; Portug. te Lond. 2½ pCt. 41⅞, 42; Oude Russen 106¾; dito 4 pCt. 88¾; Braz. 74½, 75.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.